

Бранислав Нушич
Следствена комисија

Връщат се! Връщат се!

Преди един месец аз изпратих с топли думи първата партида жени, които се отправиха на бани и сега е редно да посрещнем с приветствия първата партида, която се завръща. А пристигат вече, връщат се.

Наминете край „Лондон“ към четири часа следобяд, когато пристигна влакът от провинцията и ще видите всеки ден по един или два файтона идващи от гарата. При файтонджията голям куфар и една кошница. Във файтона на задното седалище тъщата и „тя“, тя, която се връща от бани. На предното седалище балдзата и той, мъжът, който държи някаква бохча и мантилото на жена си на коленете и гледа омърлушено минавачите – щастливи хора.

На гарата, значи, са я посрещнали мъжът, тъщата и балдзата. Целунала се е с мъжа си и е казала накратко: – Вкъщи всичко ли е наред? – Да – е отговорил той.

След това му е тикнала в ръката багажната бележка. Носачът е стоварил пред него кошницата, бохчата, мантилото и, чадъра и другите дреболии, а тя се е впуснала в дълъг и обширен разговор със сестра си и майка си. Когато файтонът е бил вече натоварен, той ги е извикал, те са седнали, на него са му струпали на колената бохчата и мантилото и са тръгнали покрай „Лондон“ за вкъщи.

Когато пристигат вкъщи, той избързва напред, отваря вратата, и, още пъхайки ключа в бравата, чувства вече нещо студено да пълзи около сърцето му.

Щом влизат, тъщата се втурва право към прозореца и го разтваря, прибавяйки: – Ух, Господи, дайте малко въздух! Та тук е задушно като в изба. – Ами да, за Бога, тук е проветрявано много малко – прибавя балдзата.

След това нещата се стоварват, всички прозорци на стаята се разтварят, жената тича през всички стаи и вика: – Господи, Боже Господи, как да се махнеш от къщи, за да се лекуваш! По-добре е, стой тук и пукни, отколкото да оставиш къщата на хайдук-човек.

След това съблича блузата си, облича пенъоар, събува обувките и започва да търси своите пантофи: – Милуш, къде са моите пантофи? – Вероятно са тук – отговаря Милуш – къде ще са? – Ето, няма ги тук, на това място, а аз ги оставих под кревата. – Не зная – отговаря Милуш и се навежда да ги потърси – не зная, но зная само, че не съм откраднал твоите пантофи. Не са ми потрябвали.

Най-после пантофите се намират, единият зад печката, а вторият под нощното шкафче. През това време балдзата е вече запалила

машинката за кафе, защото на тъщата е премаляло от миризмата вкъщи и всички сядат. Сядат за да поговорят.

Всъщност, това не е разговор, а следствие, която тая правилно образувана следствена комисия от жена, тъща и балдъза провежда срещу обвиняемия.

Обвиняемият седи в един ъгъл, заврял краката си под стола и гледа загрижено в тавана. – Е, добре, Милуш, нали ти казах всеки ден да отваряш прозорците? – Отварял съм ги. – Ами? – прибавя тъщата и държи пред носа си кърпичката – Та тук не може да се диша! – А какво е това – започва пак жената – какво е това? – Кое? – пита той. – Това не е мой чаршаф на леглото. – Разбира се, че не е – прибавя тъщата. – А чий е? – пита той с глас на обвиняем. – Всичките наши чаршафи имат монограми – прибавя балдъзата. – Аз не зная, не съм го сменявал. – Изглежда като затворнически чаршаф – продължава тъщата. – Бре – чуди се балдъзата – не бях забелязала монограма от бълхите и този жълт прах...

След това настъпва пауза, понеже балдъзата поднася кафе. Тъщата сръбне веднаж, остави чашката и започне: – Боже, бедното коте, как е отслабнало. Грях ти е да го погледнеш. – Ех, бедното – завайка се и балдъзата и го взима в прегръдките си. – Рабира се, не си го хранил. – Хранил съм го редовно. – Ами, много си мислил ти за къщата и за котето. Кой знае какво си мислил, кой знае кога си идвал вкъщи, сигурно веднъж на три дена. – Идвах редовно. – Ами, редовно, вижда се по котето. – Бедното коте – въздиша отново балдъзата и нежно гали котето.

Жената е изпила вече кафето и тръгва от стая в стая. Разбира се след нея върви и цялата следствена комисия. – Гледай, гледай, моля ти се, един чорап под бюрото! Какво търси този чорап под бюрото? – Сигурно когато съм се събувал съм го хвърлил от кревата и той е паднал там. – Добре, а къде е вторият? – Вторият? – пита нещастният Милуш и мушва главата си под бюрото – Сигурно и вторият ще е тук някъде. – Може би не е сменил вторият си чорап, може да го е забравил на себе си. – Не, ето и втория чорап – извиква балдъзата чак от третата стая.

Тъщата, разбира се, веднага се прекръства. – Боже мой, Боже мой – завайква се жената – ти да не си играл „кан-кан“ из къщи? – Глупости – протестира Милуш. – Че откъде накъде вторият чорап чак в третата стая? Ти виждал ли си и чувал ли си някакво живо същество да събува единия чорап в едната стая, а другия – в третата стая? О, Господи Боже, какво ли ще доживеея и какво ли ще патя в тази къща! – Недей, дъще да се сърдиш – утешава я майката – за какво ти са били тогава баните! – Че и аз се питам, защо ми бяха тия бани! Изхарчих толкова пари, трепах се

дотам по влаковете като истинска мъченица, а сега – дойдох тук да се изям! – А къде е снимката ти от тази маса? – прекъсва я тъщата. – Върно, къде е, бе, моята снимка? – стъписва се жената. – Че тук е, сигурно. – За какво ти е било нужно да махваш моята фотография? Да, да, много хубави работи, много хубави работи! Човекът останал сам вкъщи и махнал фотографията на жена си. Вероятно е пречила на някого. – Тука е, бе, тука е, паднала е – извиква радостно Милуш, след като намира фотографията. – Я виж, я виж – прибавя тъщата, която през това време продължава да тършува из стаите – я виж, я виж, та нашият зет е бил много пестелив. За един месец не е изхарчил и четвърт от свещта.

Вследствие на това откритие на тъщата, цялата следствена комисия се събира около нощното шкафче. – Че разбира се, не е палил свещта и пет пъти дори! Ти сигурно си се прибирал вкъщи в зори и не ти е била нужна свещ. – Не, идвах си навреме – отговаря обвиняемият. – Тогава защо свещта стои още почти цяла? – Ами ... не зная ... аз я палех, но не съм чел, гореше само докато се съблека. – Чакай, чакай, ето тук кибритата на нощното долапче, ще преброя колко клечки си изхарчил за палене на свещта. Една, две, три, четири... всичко единадесет клечки. Ето толкова пъти си запалил свещта, а дванадесет нощи не си се прибирал в къщи или си се прибирал в зори. – Не, всяка вечер палих свещ. – Че къде са тогава клечките от кибритата? – Не зная. – Как да не знаеш? – Така, не зная... сигурно съм ги употребил. – Ами, как употребил? За какво могат изгорени клечки да се употребяват? – Ами, че за чоплене на зъбите, например. – Е, зетко – прекъсва го тъщата – аз няма да се бъркам във Вашите домашни работи, не ме засягат. Но това, с чопленето на зъбите, явно е, че го измисли. – Изобщо много е смутен и отговаря много съмнително. Ето, например, нито дума не можа да ми кажеш, защо моите чехли не бяха на мястото си. Ти не си могъл да ги употребяваш, защото това са женски чехли и освен това ти си имаш свои собствени. Тогава, откъде накъде единият мой чехъл лежи под печката, а другият под нощното шкафче? – Не зная. – Слушай, ако някой изобщо е навличал тези чехли, да знаеш, че аз ще ти ги навлека на главата. – Кой ще ги навлича – отговаря скромно нещастния Милуш. – Е, тогава защо не са на мястото си? – Не зная, сигурно котето си е играло с тях. – Брей! – писва жената – откъде пък сега измисли котето и откъде накъде на това изгладняло коте ще му дойде наум да си играе?

И така, това следствие продължава, докато на нещастния Милуш не му идва до гуша, взема шапката си, нахлупва я на главата и избягва от къщи.

Но това нищо няма да му помогне. Ще се върне той довечера, а до тогава следствената комисия ще продължи своята работа. До тогава ще бъдат преброени долните дрехи и ще се установи, че липсват най-хубавите нощни кърпички. До тогава ще се разбере, че е счупена една чашка, че един комбинезон на жената е измачкан, като че ли е бил обличан, да тогава ще... е, до тогава, какво искаш повече?

КРАЙ

© Бранислав Нушич

Бранислав Нушић

Източник: Неизвестен

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3827>]